

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเป็นลำดับขั้น คือ

1 ศึกษาบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จากเอกสาร ตำรา และการสัมภาษณ์สถาบันการฝึกหัดครูบางแห่ง เพื่อ เป็นหลักในทางทฤษฎีและ เป็นแนวในการสร้าง แบบสอบถามและแนวการสัมภาษณ์

2 นำเอาแนวการสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการสถาบันการฝึกหัดครูใน จังหวัดพระนครและธนบุรีรวม 7 แห่ง เพื่อรวบรวมข้อมูลในคำกลาง ๆ ให้ละเอียดขึ้น

3 สร้างแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามไปทดลอง (try out) กับนิสิตปริญญาตรีสาขาศาสตร์ หลักสูตร 2 ปี และนิสิตปริญญาโทครุศาสตร์ที่เคยสอนในสถาบันการฝึกหัดครู ต่าง ๆ ประมาณ 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม

4 เมื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้ว จึงส่งไปให้ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครูที่ฝึกครูระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 27 แห่ง รวม 54 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

5 นำเอาข้อมูลที่ได้ออกมาศึกษาวิเคราะห์ทางสถิติ แล้วนำเสนอเป็นตารางและแผนภูมิ

6 เสนอผลการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับปริมาณงานในหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการและ หน้าที่ในการปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ

7 สรุปผลการค้นพบและให้ข้อ เสนอแนะ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้มี 2 ประเภท คือ ผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ของ สถาบันการฝึกหัดครูประเภทหนึ่ง มีจำนวน 27 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครู อีกประเภทหนึ่ง มีจำนวน 27 คน รวมทั้งสองประเภทเป็นจำนวน 54 คน การที่ผู้วิจัยเลือก

ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครูและโรงเรียนฝึกหัดครู เป็นประชากรในการวิจัย เพราะถือว่าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องและเข้าใจงานในหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถานประกอบการฝึกหัดครูมากกว่าบุคคลอื่น

รายชื่อโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ คือ

- 1 วิทยาลัยครูวามสม เก็จ เจ้าพระยา
- 2 วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
- 3 วิทยาลัยครูสวนดุสิต
- 4 วิทยาลัยครูจันทร เกษม
- 5 โรงเรียนฝึกหัดครูพระ นคร
- 6 โรงเรียนเพชรบุรีวิทยาสงครม
- 7 โรงเรียนฝึกหัดครูธนบุรี
- 8 โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูนครปฐม
- 9 วิทยาลัยครูบะลา
- 10 วิทยาลัยครูสงขลา
- 11 โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลา
- 12 วิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
- 13 โรงเรียนฝึกหัดครูนคร ศรีธรรมราช
- 14 โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี
- 15 วิทยาลัยครู เทพสตรี ลพบุรี
- 16 โรงเรียนฝึกหัดครูพระ นครศรีอยุธยา
- 17 โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูพระ นครศรีอยุธยา
- 18 วิทยาลัยครูพิษสงกราม พิษณุโลก
- 19 โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์
- 20 โรงเรียนฝึกหัดครูอุตรดิตถ์
- 21 วิทยาลัยครูเชียงใหม่

- 22 วิทยาลัยครูอุตรธานี
- 23 โรงเรียนฝึกหัดครูสกลนคร
- 24 วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
- 25 วิทยาลัยครูมหาสารคาม
- 26 วิทยาลัยครูนครราชสีมา
- 27 โรงเรียนฝึกหัดครูละโว้เจียงเทรา

หมายเหตุ สถาบัน 7 แห่งแรก นอกจากจะใช้แบบสอบถามแล้วยังศึกษาค้นคว้าวิธีการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการอีกด้วย

ลักษณะแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้อาศัยการสัมภาษณ์ ท้าว่า เอกสารอ้างอิง ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และบทบาทของหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครู เพื่อเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งแบบอัตราการประมาณค่า (rating scale) และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น (Open end) แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 4 ภาค คือ

ภาคที่ 1 เกี่ยวกับสภาวะและลักษณะโดยทั่วไปของผู้อำนวยความสะดวก อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ เช่น อายุ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ทัศนคติ การศึกษาต่อและการเข้าร่วมการอบรม

ภาคที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าฝ่ายฝ่ายวิชาการและของฝ่ายวิชาการ

ภาคที่ 3 เกี่ยวกับสภาวะและปัญหาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการและของฝ่ายวิชาการ

ภาคที่ 4 เกี่ยวกับข้อเท็จจริงและปริมาณงานในหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการและฝ่ายวิชาการ ซึ่งจำเป็นต้องให้หัวหน้าฝ่ายวิชาการ เท่านั้น เป็นผู้กรอกแบบสอบถาม

(รายละเอียดแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก)

การศึกษาค้นคว้าสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สร้างแนวสัมภาษณ์ เฉพาะหัวหน้าฝ่ายวิชาการสถาบันการฝึกหัดครู จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

1. หน้าที่ ความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่ปฏิบัติได้จริง ๆ ในปัจจุบัน
2. ปริมาณงานในหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และของฝ่ายวิชาการ
3. ปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ
4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ

(รายละเอียดเกี่ยวกับแนวการสัมภาษณ์อยู่ในภาคผนวก)

วิธีการรวบรวมข้อมูลและการ เสนอข้อมูล

แบบสอบถามที่ส่งให้ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการ
ฝึกหัดครูตอนนั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 54 ฉบับ ได้รับคืนมาและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ สำหรับทำการวิจัย
มีจำนวน 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.52

การตอบแบบสอบถามของผู้ผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่นั้น ให้ตอบเฉพาะ ภาคที่ 1
2 และ 3 ส่วนหัวหน้าฝ่ายวิชาการให้ตอบหมดทั้ง 4 ภาค

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีต่าง ๆ แยกและเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้
แบบสอบถามภาคที่ 1 สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพและลักษณะโดยทั่วไปของ
ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการนั้น ให้นำเสนอข้อมูลออกเป็นตารางแสดงความถี่
และคิดเป็นร้อยละ

แบบสอบถามภาค 2 สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่
ด้านต่าง ๆ ของฝ่ายวิชาการนั้น ให้นำเสนอข้อมูลโดยแยกคำตอบออกเป็น 2 พวก คือ ผู้อำนวยการ
และอาจารย์ใหญ่พวกหนึ่ง และหัวหน้าฝ่ายวิชาการอีกพวกหนึ่ง แล้วรวมความถี่ของคำตอบแต่ละช่อง
ของอัตราค่าประมาณค่า (rating scale) เป็นดังนี้

ดีมาก และ ดี รวมเป็น ดี

พอใช้ และ พอทำได้ รวมเป็น พอใช้

คิดจะทำ และ ยังไม่กล้าทำ รวมเป็น ควรปรับปรุง

แล้วคิด จำนวนผู้ตอบคำถามในแต่ละข้อย่อยเป็นร้อยละ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
อาจารย์ใหญ่และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โดยใช้ค่า ไคสแควร์ แบบ Contingency Table

Chi Square Test ว่ามีความแตกต่างกันจริงหรือไม่ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$X^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

แบบสอบถามภาคที่ 3 สำหรับเรื่องสภาวะและปัญหาในการปฏิบัติงานนั้นก็ทำเช่น
เกี่ยวกับภาคที่ 2 แต่การรวมความถี่ของคำตอบแต่ละข้อของอัตราการผลิต เป็น

ส่วนใหญ่ทำได้ดี เป็น ส่วนใหญ่ดี

มีปัญหาน้อย และ มีปัญหาบ้าง รวมเป็น มีปัญหาบ้าง

มีปัญหามาก และ มีปัญหามากที่สุด รวมเป็น มีปัญหามาก

แล้วใช้วิธีทางสถิติคำนวณ เช่นเดียวกับภาคที่ 2

แบบสอบถามภาคที่ 4 สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงและปริมาณในหน้าที่
หัวหน้าฝ่ายวิชาการและรองฝ่ายวิชาการนั้น ให้นำเสนอข้อมูลโดยแยกคำตอบของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ออกเป็น 3 พวก ตามขนาดเล็กลงของสถานับ ซึ่งถือหลักจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนี้

สถานับการฝึกหัดครูขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 150 - 599 คน มี 15 แห่ง

สถานับการฝึกหัดครูขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 600 - 999 คน มี 9 แห่ง

สถานับการฝึกหัดครูขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 1,000 คนขึ้นไป มี 3 แห่ง

แล้วหาค่าพิสัย (range) และค่าเฉลี่ย (mean) ของคำตอบ เสร็จ

ในรูปตารางหรือแผนภูมิ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้เสนอผลการสัมภาษณ์ โดยแยกออกเป็นสองหัวข้อ ใหญ่ ๆ คือ

1. หน้าที่ ความรับผิดชอบและปริมาณงานการปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ
2. ปัญหาการปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

ภาคที่ ๑

สภาพและลักษณะโดยทั่วไปของประชากร

ตารางที่ 1 สถานการณ์ฝึกหัดครูในภาคการศึกษาต่าง ๆ : จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและที่ได้รับคืน

ภาคการศึกษา	จำนวน วิทยาลัย	จำนวนโรงเรียน ฝึกหัดครู	รวม	จำนวนแบบสอบถาม	
				ที่ส่ง	ที่ได้รับคืน
1	4	4	8	16	15
2	1	-	1	2	2
3	1	2	3	6	5
4	-	-	-	-	-
5	1	1	2	4	3
6	1	2	3	6	6
7	1	2	3	6	5
8	1	-	1	2	2
9	1	1	2	4	3
10	2	-	2	4	4
11	1	-	1	2	2
12	-	1	1	2	1
รวม	14	13	27	54	48

แบบสอบถามที่ได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ 88.52 ทั้งนี้เพราะอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ
บางแห่งอยู่ในภาวะที่โยกย้ายใหม่ ๆ จึงยังไม่พร้อมที่จะให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถาบันนั้นได้ ผู้วิจัย
ได้ส่งแบบสอบถาม 2 ครั้ง คือครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2508 ครั้งที่ 2 เมื่อ
วันที่ 10 มกราคม 2509 ในขณะที่มีการประชุมสัมมนาอาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
ฝ่ายวิชาการ ณ ศูนย์วัสดุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พระนคร

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนและลักษณะสถาบันการฝึกหัดครู

จำนวนนักเรียน	วิทยาลัยครู	โรงเรียน ฝึกหัดครู	รวม	ชนิดของสถาบัน		
				สหศึกษา	ชาย	หญิง
150 - 599	2	13	15	11	2	2
600 - 999	9	--	9	8	--	1
1,000 คนขึ้นไป	3	--	3	3	--	--
รวม	14	13	27	22	2	3

ตารางที่ 2 จะเห็นว่าสถาบันการฝึกหัดครูขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนอยู่ระหว่าง 150 - 599 คน มีอยู่ 15 สถาบัน โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 600 - 999 คน มีอยู่ 9 สถาบัน ส่วนสถาบันการฝึกหัดครูขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,000 คนขึ้นไป มีอยู่เพียง 3 สถาบัน และสถาบันการฝึกหัดครูส่วนใหญ่ที่ออกแบบสอนตาม จักรการศึกษาระบบสหศึกษามีจำนวน 22 สถาบัน

ตารางที่ 3 เพศและฐานการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภทผู้ตอบ	เพศ				ฐานการสมรส			
	ชาย		หญิง		โสด		สมรส	
	N	%	N	%	N	%	N	%
ผู้อำนวยการ และ อาจารย์ใหญ่	10	20.8	12	25.0	7	14.6	15	31.3
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	17	35.4	9	18.8	6	12.5	20	41.7
รวม	27	56.3	21	43.8	13	27.1	35	72.9

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าผู้กรอกแบบสอบถามที่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย ส่วนหัวหน้าฝ่ายวิชาการ เป็นชายมากกว่าเป็นหญิง และจำนวนผู้กรอกแบบสอบถามส่วนใหญ่สมรสแล้วถึงร้อยละ 72.9

ตารางที่ 4   จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	อาจารย์ใหญ่		หัวหน้าฝ่ายวิชาการ		รวม	
	N	%	N	%	N	%
25 - 29	--	--	1	2.1	1	2.1
30 - 34	1	2.1	11	22.9	12	25.0
35 - 39	2	4.2	6	12.5	8	16.7
40 - 44	5	10.4	5	10.4	10	20.8
45 - 49	3	6.3	2	4.2	5	10.4
50 - 54	10	20.8	1	2.1	11	22.9
55 - 59	1	2.1	-	--	1	2.1

ตารางที่ 4 แสดงว่าอาจารย์ใหญ่ที่มากที่สุดมีร้อยละ 20.8 มีอายุระหว่าง 50 - 54 ปี รองลงมา มี ร้อยละ 10.4 ซึ่งมีอายุระหว่าง 40 - 44 ปี ส่วน หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวนร้อยละ 22.9 มีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 34 ปี รองลงมา ก็คืออายุระหว่าง 35 - 39 ปี มีจำนวนร้อยละ 12.5

ตารางที่ 5 อายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุราชการ	อาจารย์ใหญ่		หัวหน้าฝ่ายวิชาการ		รวม	
	N	%	N	%	N	%
0 - 5	-	-	1	2.1	1	2.1
6 - 10	-	-	11	22.9	11	22.9
11 - 15	3	6.3	5	10.4	8	16.7
16 - 20	4	8.3	5	10.4	9	18.8
21 - 25	5	10.4	4	8.3	9	18.8
26 - 30	3	6.3	-	-	3	6.3
31 - 35	7	14.6	-	-	7	14.6

ตารางที่ 5 แสดงว่าอาจารย์ใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุราชการส่วนมากทั้ง
 แต่ 31 - 35 ปี เป็นจำนวนร้อยละ 14.6 ส่วนหัวหน้าฝ่ายวิชาการมีอายุราชการส่วน
 มากอยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี เป็นจำนวนร้อยละ 22.9

ตารางที่ 6 ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐}

ทัศนความรู้และวุฒิของผู้สอบแบบสอบถาม

ประเภท	ทัศนความรู้		วุฒิ							
	ม.6		เตรียมอุดม		ป.ม.หรือเทียบเท่า		ปริญญาตรี		ปริญญาโท	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ผู้อำนวยการและ อาจารย์ใหญ่	8	16.7	14	29.2	6	12.5	6	12.5	10	20.8
หัวหน้าฝ่าย วิชาการ	14	29.2	12	25.0	-	---	5	10.4	21	43.8
รวม	22	45.8	26	54.2	6	12.5	11	22.9	31	64.6

ตารางที่ 6 จะเห็นว่าหัวหน้าฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่มีทัศนความรู้มีระดับที่ 6 มากกว่าทัศนความรู้ทางเตรียมอุดมศึกษา ส่วนอาจารย์ใหญ่โดยมากมีทัศนความรู้ทางเตรียมอุดมศึกษาถึงร้อยละ 29.2 แต่ในคำคุณวิสัยนั้นนับว่าเป็นที่น่ายินดีมาก เพราะว่าผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการศึกษาคณะครูส่วนใหญ่มีจำนวนถึงร้อยละ 43.8 มีคุณวุฒิจนถึงขั้นปริญญาโท และไม่มีแห่งใดเลยที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการที่ตอบแบบสอบถาม จะมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

ประเภท	จำนวน ครั้ง	การศึกษาคือ				การทำงาน				การอบรม			
		ในประเทศ		ต่างประเทศ		ในประเทศ		ต่างประเทศ		หน.ฝ่ายวิชาการ		ทั่วไป	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
หัวหน้าฝ่าย วิชาการ	1 - 2	18	37.5	7	14.6	22	45.8	18	37.5	4	8.3	4	8.3
	3 - 4	8	16.8	19	39.6	4	8.3	4	8.3	15	31.3	10	20.8
	5 - 6	-	-	-	-	-	-	2	4.2	6	12.5	9	18.8
	6	-	-	-	-	-	-	2	4.2	1	2.1	3	6.3
ผู้อำนวยการ และอาจารย์ ใหญ่	1 - 2	18	37.5	9	18.8	12	25.0	18	37.5	18	37.5	5	10.4
	3 - 4	4	8.3	13	27.1	10	20.8	2	4.2	3	6.3	4	8.3
	5 - 6	-	-	-	-	-	-	2	4.2	1	2.1	2	4.2
	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.1	2	4.2
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	18.8	

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่า หัวหน้าฝ่ายวิชาการไปศึกษาต่อต่างประเทศมีจำนวนถึงร้อยละ 39.6 แต่อาจารย์ใหญ่มีจำนวนเพียงร้อยละ 27.1 เท่านั้น ที่ได้ไปศึกษาต่อในต่างประเทศ และจำนวนหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่ได้ไปศึกษาต่อภายในประเทศก็มีมากกว่าจำนวนอาจารย์ใหญ่

จึง เป็นเหตุทำให้หัวหน้าฝ่ายวิชาการมีวุฒิเฉลี่ยโดยส่วนรวมแล้วดีกว่าอาจารย์ใหญ่ ส่วนในด้านการไปปฏิบัติงาน ทั้งอาจารย์ใหญ่และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 37.5 คอบว่าไม่เคยได้รับ ในด้านการได้รับการอบรมก็จะเห็นว่าทั้งอาจารย์ใหญ่และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ได้เข้ารับการอบรมมีจำนวนมากกว่า เป็นที่น่าพอใจ